

Sygn. akt III AUa 2101/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2018r. w Katowicach
sprawy z odwołań (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.
przy udziale zainteresowanych R. D., P. P., Ł. S., M. Z., T. C.
o podstawę wymiaru składek
na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Katowicach z dnia 13 września 2017r. sygn. akt XI U 777/17

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w całości i oddala odwołania;**
- 2. zasądza od odwołującej się (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w T. na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. kwotę 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda
Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2101/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 września 2017 roku Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach zmienił pięć decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 7 marca 2017 roku w ten sposób, że ustalił,

iż podstawa wymiaru składek dla ubezpieczonych: T. C., R. D., P. P., Ł. S. i M. Z., w okresach objętych zaskarżonymi decyzjami,

nie obejmuje świadczeń z tytułu stypendium sportowego i nagrody sportowej (pkt 1).

Nadto zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującej - (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w T. kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2).

Jako bezsporny w sprawie Sąd Okręgowy przyjął następujący stan faktyczny:

(...) S.A. z siedzibą w T. w dniu 13 kwietnia 2011 roku został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach, Wydział VIII Gospodarczy. W latach

2011-2012 prezesem zarządu odwołującej Spółki był H. D., w latach 2012-2015 funkcję prezesa zarządu powierzono A. K. (S.), a od dnia 1 czerwca

2015 roku jedynym członkiem zarządu Spółki (...) S.A. jest G. B.. Jedynym akcjonariuszem Spółki jest Gmina M. T.. Przeważającym przedmiotem działalności gospodarczej Spółki jest wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego. Spółka, jako organizacja pożytku publicznego, prowadzi także odpłatną działalność statutową, polegającą na działalności klubów sportowych, pozostałej działalności rozrywkowej i rekreacyjnej, działalności obiektów sportowych, pozostałej działalności związanej ze sportem oraz nieodpłatną działalność statutową w postaci pozaszkolnej formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działalności usługowej związanej z poprawą kondycji fizycznej. W ramach tej działalności, (...) S.A. prowadzi trzy sekcje sportowe, tj. hokejową, piłkarską i koszykarską, w ramach których Spółka, jako klub sportowy, uczestniczy w rozgrywkach ligowych. W tym celu zatrudnia zawodników uprawiających systematycznie dyscyplinę piłki nożnej, hokeja na lodzie i koszykówki oraz osoby odpowiedzialne za ich profesjonalne przygotowanie do rozgrywek ligowych. Podstawą tego zatrudnienia były umowy o pracę, które stopniowo od 2013 roku zastępowano umowami zlecenia. Każda z wymienionych umów zawierała dodatkowe regulacje dotyczące „stypendium sportowego” i ewentualnie „nagrody sportowej”. Nagrody sportowe zawsze wypłacane są za osiągnięte wyniki sportowe. Dochody Spółki pochodzą ze sprzedaży biletów na mecze hokeja na lodzie i mecze piłki nożnej, wpływów sponsorskich, umów reklamowych oraz dotacji celowych z Urzędu Miasta T..

Sąd pierwszej instancji wskazał, że Rada Miasta T. w dniu 27 stycznia 2011 roku podjęła uchwałę nr IY/46/11 w sprawie określenia warunków i trybu finansowania wspierania rozwoju sportu w mieście T.. Uchwała wprowadzała zasady finansowania klubów sportowych z terenu Miasta T., w szczególności zadań wymienionych w art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie.

Na podstawie § 5 wyżej opisanej uchwały, Miasto T. w dniu 26 czerwca

2012 roku zawarło z (...) S.A. z siedzibą w T. umowę nr (...)

na realizację projektu z zakresu rozwoju sportu, pod nazwą „Organizowanie profesjonalnego funkcjonowania sekcji hokeja na lodzie spółki (...) S.A. w roku 2012”, określonego szczegółowo we wniosku o przyznanie wsparcia finansowego złożonym przez (...) S.A. w dniu 27 października 2011 roku. Miasto T. zobowiązało się do przekazania na realizację tego projektu dotacji w wysokości 2.000.000 zł (w dwóch transzach)

z przeznaczeniem na pozycje kosztów wskazane w ostatecznym kosztorysie projektu. Całkowity koszt projektu obejmował kwotę 2.500.000 zł, z tego 500.000 zł finansowanych

ze środków własnych Spółki. Projekt zakładał przeznaczenie 1.650.000 zł na „stypendia sportowe i wynagrodzenia kadry szkoleniowej”, 250.000 zł na „zakup sprzętu sportowego” oraz 600.000 zł na „pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych, w tym koszt stadionu zimowego”. Termin realizacji projektu ustalono od dnia podpisania umowy do dnia 20 grudnia 2012 roku. W ramach w/w umowy, Spółka zobowiązała się m.in. do racjonalnego, celowego

i oszczędnego gospodarowania środkami budżetowymi z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Dalej podniósł, że na podstawie § 5 uchwały z dnia 27 stycznia 2011 roku Miasto T. w dniu 8 stycznia 2013 roku zawarło z (...) S.A. z siedzibą w T.

umowę nr (...). (...).2.2013 na realizację projektu z zakresu rozwoju sportu pod nazwą „Organizowanie profesjonalnego funkcjonowania sekcji hokeja na lodzie spółki (...) S.A. w roku 2013”, określonego szczegółowo we wniosku o przyznanie wsparcia finansowego, złożonym przez (...) S.A. w dniu 21 września 2012 roku. Miasto T. zobowiązało się do przekazania na realizację tego projektu dotacji w wysokości 2.600.000 zł (w trzech transzach) z przeznaczeniem na pozycje kosztów wskazane w ostatecznym kosztorysie projektu. Całkowity koszt projektu obejmował kwotę 3.250.000 zł, z tego

650.000 zł finansowanych ze środków własnych Spółki. Projekt zakładał przeznaczenie 1.974.000 zł na „stypendia sportowe i wynagrodzenia kadry szkoleniowej”, 290.000 zł

na „zakup sprzętu sportowego”, 611.000 zł na „pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych, w tym koszt stadionu” oraz 375.000 zł na „eksploatację Stadionu Zimowego”. Termin realizacji projektu ustalono od dnia podpisania umowy do dnia 20 grudnia 2013 roku. W ramach tej umowy, Spółka zobowiązała się m.in. do racjonalnego, celowego i oszczędnego gospodarowania środkami budżetowymi, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Na podstawie § 5 uchwały z dnia 27 stycznia 2011 roku Miasto T. w dniu

8 stycznia 2013 roku zawarło z (...) S.A. z siedzibą w T. umowę

nr (...). (...).3.2013 na realizację projektu z zakresu rozwoju sportu pod nazwą „Organizowanie profesjonalnego funkcjonowania sekcji piłki nożnej spółki (...) S.A. w roku 2013”, określonego szczegółowo we wniosku o przyznanie wsparcia finansowego, złożonym przez (...) S.A. w dniu 21 września 2012 roku. Miasto T. zobowiązało się do przekazania na realizację tego projektu dotacji w wysokości 2.100.000 zł (w trzech transzach) z przeznaczeniem na pozycje kosztów wskazane w ostatecznym kosztorysie projektu. Całkowity koszt projektu obejmował kwotę 2.625.000 zł, z tego 525.000 zł finansowanych ze środków własnych Spółki. Projekt zakładał przeznaczenie 1.860.000 zł

na „stypendia sportowe i wynagrodzenia kadry szkoleniowej”, 40.650 zł na „zakup sprzętu sportowego” oraz 724.350 zł na „pokrycie kosztów organizowania zawodów sportowych”. Termin realizacji projektu ustalono od dnia podpisania umowy do dnia 20 grudnia 2013 roku. W ramach w/w umowy, Spółka zobowiązała się m.in. do racjonalnego, celowego i oszczędnego gospodarowania środkami budżetowymi, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

Sąd Okręgowy wskazał także, że w latach 2011-2013 (...) S.A. nie miał regulaminu wynagradzania swoich pracowników, ale posiadał regulaminy zespołu piłki nożnej i regulamin zespołu hokeja na lodzie, obejmujące poszczególne sezony sportowe. Miasto T. nie dzieliło przyznawanej odwołującej Spółce dotacji celowej na kwoty wynagrodzeń i kwoty stypendiów sportowych.

W celu realizacji omówionych wyżej umów na realizację projektów z zakresu rozwoju sportu, (...) S.A. od połowy 2011 roku zawierał z zawodnikami hokeja

na lodzie i piłkarzami umowy o pracę - kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej oraz kontrakty o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie.

W dniu 10 sierpnia 2011 roku odwołująca Spółka zawarła z M. Z. kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej - umowę o pracę, na czas określony

do 30 czerwca 2015 roku. W dniu 1 lipca 2011 roku odwołująca Spółka zawarła z P. P. kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej - umowę o pracę, na czas określony do 30 czerwca 2012 roku.

Miejsce wykonywania pracy ustalano w umowach na siedzibę Spółki lub na wyjeździe. Zawodnikowi przysługiwało prawo do corocznego „płatnego wypoczynku”

w wymiarze 30 dni wolnych, który w zależności od uzgodnień ze Spółką, powinien być wykorzystywany w okresie wolnym od rozgrywania meczów i prowadzenia przygotowań (treningów). Stronom kontraktów o profesjonalne uprawianie piłki nożnej nie przysługiwało prawo do ich jednostronnego wypowiedzenia, ani do odstąpienia od kontraktów. Zawodnik zobowiązywał się w okresie zatrudnienia w Spółce nie prowadzić działalności konkurencyjnej. Zawodnicy, którzy zawarli kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej zostali zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, w systemie zadaniowego czasu pracy,

za stałym wynagrodzeniem w wysokości 1.400 zł brutto miesięcznie, płatnym z dołu.

W kontraktach tych strony określiły nadto wynagrodzenie, jakie zawodnicy osiągną w całym sezonie (16.800 zł = 12 x 1.400 zł). Kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej przewidywały także, iż niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia za świadczenie pracy, zawodnik otrzymywał będzie nagrodę sportową i stypendium sportowe przewidziane w art. 5 i art. 28 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie - naliczone na podstawie decyzji Zarządu Spółki, w oparciu o regulamin nagród sportowych, z którym zawodnik miał zostać zapoznany najpóźniej, przed rozpoczęciem najbliższego sezonu. Strony w/w kontraktów ustaliły, że na stypendium sportowe w poszczególnych sezonach będzie się składać konkretna kwota brutto (ewentualnie powiększona o kwotę za każdy wygrany mecz, w którym zawodnik brał udział w danym okresie rozliczeniowym, ustaloną w oparciu o regulamin wynagradzania), wypłacana z dołu w ustalonej kwocie miesięcznej. Wypłata wynagrodzenia, stypendium sportowego i nagród sportowych z kontraktu miały następować miesięcznie

z dołu, najpóźniej do dnia 10-go następnego miesiąca. Spółka zobowiązała się potrącać

z wynagrodzenia brutto zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz opłacić świadczenia z zakresu ubezpieczeń społecznych w wysokości określonej w obowiązujących przepisach prawa. W przypadku kontuzji lub choroby uniemożliwiającej występowanie zawodnika w rozgrywkach, stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, zawodnikowi przysługiwać miało wynagrodzenie określone w kontrakcie piłkarskim. W przypadku kontuzji lub choroby uniemożliwiającej występowanie zawodnika w rozgrywkach przez okres dłuższy, niż sześć miesięcy, stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim, Klub mógł wnioskować do Izby d/s Rozwiązywania Sporów Sportowych o rozwiązanie kontraktu lub ograniczyć wypłatę wynagrodzenia do kwoty 50% wynagrodzenia określonego kontraktem. W ramach kontraktów o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, Spółka zobowiązała się m.in.

do wypłacania wynagrodzenia określonego kontraktem, dodatkowymi umowami

oraz regulaminami premiowania, a zawodnik zobowiązywał się - w zamian za uzyskiwane wynagrodzenie, stypendium sportowe i nagrodę sportową - do uprawiania w ramach Spółki dyscypliny piłka nożna, reprezentowania barw drużyny piłkarskiej. Do podstawowych obowiązków zawodnika piłki nożnej należało w szczególności reprezentowanie Spółki w krajowych i międzynarodowych zawodach sportowych, a także w imprezach i spotkaniach popularyzujących Spółkę, aktywny udział w procesie szkoleniowym, poddawanie się obowiązkowym badaniom lekarskim, a także badaniom na

żądanie trenera, prezesa lub dyrektora Spółki na obecność w organizmie alkoholu lub innych środków odurzających, stosowanie wyłącznie środków farmakologicznych przepisanych przez lekarza Spółki. Ponadto, zawodnik piłkarski zobowiązywał się do przestrzegania regulaminów sportowych, zasad rywalizacji sportowej i przestrzegania sportowego i higienicznego trybu życia, troski

o powierzone mienie, niepodejmowania działań mogących narazić dobre imię Spółki. Zawodnik nie mógł także bez pisemnej zgody Spółki, z pewnymi zastrzeżeniami, brać udziału w żadnych akcjach reklamowych, promocyjnych. Kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej przewidywały nadto przypadki naruszenia podstawowych obowiązków zawodniczych uprawniających Spółkę do wstąpienia do odpowiedniego organu PZPN o rozwiązanie kontraktu z winy zawodnika, a to m.in. spożywanie alkoholu w dniach bezpośrednio poprzedzających oficjalne treningi i mecze, przebywanie w lokalach tanecznych

oraz gastronomicznych po godzinie 23:00 w dniach poprzedzających oficjalne treningi

i mecze, pozostawanie pod wpływem narkotyków, środków odurzających i innych halucynogennych substancji szkodliwych dla zdrowia lub zabronionych przez prawo antydopingowe, udział osobisty lub za pośrednictwem osób trzecich w zakładach organizowanych przez zakłady bukmacherskie dotyczących zdarzeń związanych z realizacją kontraktu. Kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wskazywały wreszcie, że spory o prawa majątkowe lub prawa niemajątkowe - mogące być przedmiotem ugody, wynikające

z kontraktu będącego umową o pracę, podlegają rozstrzygnięciu przez właściwy Sąd Pracy.

W dniu 19 sierpnia 2011 roku odwołująca Spółka zawarła z Ł. S. kontrakt o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie - umowę o pracę, na czas określony do 21 maja 2013 roku. W dniu 1 sierpnia 2011 roku odwołująca Spółka zawarła z T. C. kontrakt o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie - umowę o pracę, na czas określony do 31 maja 2012 roku, a w dniu 1 czerwca 2012 roku drugą umowę na czas określony do dnia 30 kwietnia 2013 roku. W dniu 20 kwietnia 2012 roku odwołująca Spółka zawarła z R. D. kontrakt o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie - umowę o pracę, na czas określony do 30 kwietnia 2013 roku.

W ramach kontraktów o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie, Spółka zobowiązała się m.in. do wypłacania wynagrodzenia określonego kontraktem, dodatkowymi umowami oraz regulaminami premiowania, a zawodnik zobowiązywał się - w zamian

za uzyskiwane wynagrodzenie, stypendium sportowe i nagrodę sportową - do uprawiania, w ramach Spółki, dyscypliny hokej na lodzie, reprezentowania barw drużyny hokeja na lodzie.

Miejsce wykonywania pracy ustalano w umowach na siedzibę Spółki lub na wyjeździe. Zawodnikowi przysługiwało prawo do corocznego „płatnego wypoczynku”

w wymiarze 30 dni wolnych, który w zależności od uzgodnień ze Spółką, powinien być wykorzystywany w okresie wolnym od rozgrywania meczów i prowadzenia przygotowań (treningów). Stronom kontraktów o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie, z zasady

nie przysługiwało prawo do jego jednostronnego wypowiedzenia. Kontrakt mógł być rozwiązany na zasadzie zgodnego oświadczenia stron. Podstawowymi obowiązkami zawodnika, wynikającymi z umowy, było: reprezentowanie Klubu (...) w krajowych

i międzynarodowych zawodach sportowych, stałe podnoszenie i utrzymanie wysokiego poziomu sportowego, aktywny udział w procesie szkoleniowym i współzawodnictwie sportowym, poddawanie się obowiązkowym badaniom lekarskim, a także badaniom

na żądanie trenera, prezesa lub dyrektora Spółki na obecność w organizmie alkoholu

lub innych środków odurzających, stosowanie wyłącznie środków farmakologicznych przepisanych przez lekarza Spółki. Ponadto zawodnik hokeja na lodzie zobowiązywał się

do przestrzegania regulaminów sportowych, zasad rywalizacji sportowej i przestrzegania sportowego i higienicznego trybu życia, troski o powierzone mienie, niepodejmowania działań mogących narazić dobre imię Spółki. Zawodnik nie mógł także bez pisemnej zgody Spółki, z pewnymi zastrzeżeniami, brać udziału w żadnych akcjach reklamowych, promocyjnych. Zawodnicy, którzy zawarli kontrakty o profesjonalne uprawianie hokeja

na lodzie, zostali zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin, w systemie zadaniowego czasu pracy, za stałym wynagrodzeniem w wysokości 2.500 zł brutto miesięcznie. Kontrakty

o profesjonalne uprawianie hokeja na lodzie przewidywały także, iż niezależnie

od otrzymywanego wynagrodzenia za świadczenie pracy, zawodnik otrzymywał będzie stypendium sportowe przewidziane w art. 5 i art. 28 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku

o sporcie. Strony w/w kontraktów ustaliły, że na stypendium sportowe w poszczególnych miesiącach będzie się składać konkretna kwota brutto, z tym, że w miesiącach od września

do kwietnia zawodnicy otrzymywali stypendium tylko za zajęcie przez drużynę miejsca

w tabeli od pierwszego do piątego. Stypendium przysługiwało pod warunkiem poddania się przez zawodnika badaniom wydolnościowym i uzyskania wyników tych badań na poziomie minimalnej sprawności organizmu, ustalonym indywidualnie dla zawodnika. Jeżeli zawodnik nie rozegra w danym miesiącu co najmniej 75% meczy, Spółka wypłaci zawodnikowi tylko 25% stypendium, chyba, że nierozegranie określonej ilości meczy związane będzie z kontuzją doznaną na meczu lub treningu. Wypłata wynagrodzenia, stypendium sportowego i nagród sportowych z kontraktu miały następować miesięcznie z dołu najpóźniej do dnia

10-go następnego miesiąca. Spółka zobowiązała się potrącać z wynagrodzenia brutto

zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz opłacić świadczenia z zakresu ubezpieczeń społecznych w wysokości określonej w obowiązujących przepisach prawa. Zgodnie z umową, zawodnik jest zobowiązany do wpłacenia określonej kwoty, jeżeli otrzyma karę indywidualną, a jeżeli nie zapłaci - kwota ta potrącona zostanie z jego świadczeń.

Niezależnie od wynagrodzenia i stypendium, w umowach przewidziano możliwość wypłacenia zawodnikowi nagrody sportowej, przyznanej przez Radę Miasta T., za zdobycie przez drużynę pierwszych czterech miejsc w Polskiej Lidze Hokeja.

Wszyscy sportowcy zatrudnieni w odwołującej Spółce otrzymywali i otrzymują wynagrodzenie i stypendium sportowe. W umowach z zawodnikami przewidziano również nagrody, które zawsze wypłacane były za osiągnięcia sportowe. Zwykle w umowach wpisywano pulę na nagrody za osiągnięcie określonego efektu sportowego. Wysokość świadczeń dla poszczególnych zawodników zależała od indywidualnych negocjacji z zawodnikiem. W umowie była określona kwota wynagrodzenia, którą miał co miesiąc dostawać zawodnik. Wysokość stypendium była regulowana postawą zawodników. Wysokość stypendium mogła być regulowana w zależności od oceny zawodnika przez trenera.

O wysokości stypendium decydowały predyspozycje zawodnika i jego wartość rynkowa. Wysokość stypendium ustalał manager lub dyrektor sportowy, ostateczną decyzję podejmował prezes zarządu odwołującej. Wynagrodzenia i stypendia były finansowane z dotacji z Urzędu Miasta T.. Zawodnik otrzymywał wynagrodzenie za reprezentowanie klubu, a stypendium przede wszystkim za wyniki sportowe. Zawodnicy otrzymywali kary za niesportowe zachowania na boisku i poza boiskiem. Stypendium było wypłacane również za okres urlopu, gdyż klub w okresie urlopu wymagał od zawodnika określonego zachowania, gdyż ten cały czas reprezentował klub sportowy.

Zawodnicy przy przyjęciu do klubu negocjowali jedną kwotę wynagrodzenia. Informowano ich, że część kwoty jest stałą, pewną częścią, a część zależy od wyników sportowych i zachowań zawodnika. Informowano również, że od części wypłacanej kwoty odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne.

Takie same zasady wypłacania świadczeń sportowcom, profesjonalnie uprawiającym określoną dyscyplinę sportu, obowiązują w innych klubach w Polsce i za granicą.

Jako niesporne Sąd Okręgowy uznał również wysokość kwot - różnic pomiędzy składkami opłaconymi, a składkami wynikającymi ze zwiększonej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne ubezpieczonych, a w konsekwencji także wartość należnych składek od wynagrodzeń wypłaconych ubezpieczonym z tytułu „stypendium sportowego” i z tytułu „nagród sportowych”.

Dokonując rozważań prawnych, Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 2 ust. 1, art. 5, art. 28 ust. 1 i ust. 2 pkt 5 i art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie (tj. Dz.U. 2017.1463), art. 6 ust. 1 pkt 1 i 7, art. 8 ust. 12, art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2016.963) oraz § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106), uznając, że odwołania zasługują na uwzględnienie.

Motywuując swoje rozstrzygnięcie, Sąd Okręgowy wskazał, że bezspornym w sprawie było, że ubezpieczeni spełniali warunki do uznania ich za stypendystów sportowych, gdyż

nie byli uczniami, ani studentami, niepodlegającymi ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z innych tytułów.

Okolicznością sporną był jedynie charakter świadczeń wypłacanych z tytułu profesjonalnego uprawiania piłki nożnej oraz profesjonalnego uprawiania hokeja na lodzie, wypłacanych jako „stypendia sportowe” i „nagrody sportowe” w okresie od stycznia

2012 roku do maja 2013 roku, a w konsekwencji, zasadność doliczenia przez organ rentowy do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia z tytułu umowy o pracę kwot uzyskanych przez ubezpieczonych z tytułu tych świadczeń.

Sąd ten podkreślił, że strony zakwalifikowały podstawowy stosunek prawny, jako umowa o pracę i w związku z tym, że łączy je szczególnie stosunek prawny, jako zawodników profesjonalnie uprawiających sport, klub sportowy nie ma podstaw do zakwestionowania charakteru tego stosunku prawnego.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że stypendium sportowe jest instytucją specyficzną, odmienną od umowy o pracę, czy też umowy o świadczenie usług, w oparciu o które zatrudniani są sportowcy uprawiający sport profesjonalnie. Z jednej strony - stypendium sportowe stanowi formę finansowego wsparcia dla osoby uprawiającej sport wyczynowo, co zbliża tę instytucję do wynagrodzenia, które otrzymują profesjonalni sportowcy. Z drugiej jednak strony - pobieranie stypendium sportowego nie wiąże się z wykonywaniem zatrudnienia w charakterze sportowca, a co za tym idzie, tą formą wsparcia może zostać objęty także sport amatorski. O odrębności stypendium sportowego świadczy także różnorodność podstaw, w oparciu o które, świadczenie to jest przyznawane. Stypendium klubowe wypłacane jest na podstawie umowy zawieranej w sposób wyraźny lub dorozumiany pomiędzy klubem oraz zawodnikiem, której treścią jest zobowiązanie klubu do regularnego wypłacania stypendium o określonej wysokości oraz zobowiązanie zawodnika do podjęcia starań i wysiłków celem utrzymania, ewentualnie rozwoju, formy sportowej, którą prezentuje ten zawodnik. Umowa ta ma charakter cywilnoprawny. Natomiast stypendium ministerialne przyznawane jest w drodze decyzji administracyjnej

Jednocześnie Sąd ten podniósł, że zgodnie z art. 5 ustawy o sporcie, klub sportowy może ustanawiać i finansować okresowe stypendia sportowe dla zawodników. W świetle tego przepisu, nie ma przeszkód, aby klub zdecydował o przyznaniu stypendium sportowego zawodnikowi, z którym równocześnie pozostaje w stosunku zatrudnienia. To oznacza pozostawanie klubu i zawodnika równocześnie w dwóch stosunkach prawnych: zatrudnienia oraz pobierania stypendium sportowego. W tej sytuacji, klub wypłaca swoim zawodnikom jednocześnie wynagrodzenie (np. na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej)

i stypendium sportowe. Odmienna regulacja obowiązywała do czasu wejścia w życie ustawy

z dnia 2 czerwca 2010 roku o sporcie. Przepis art. 34 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku

o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. z 2005r., nr 155, poz.1298 ze zm.) przewidywał stypendia sportowe dla zawodników, którzy nie otrzymują wynagrodzenia w związku z uprawianiem sportu kwalifikowanego. Poprzednio obowiązujące przepisy wyłączały możliwość uznania

za stypendystę sportowego zawodnika, który pobierał wynagrodzenie za uprawianie sportu kwalifikowanego.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego,

Sąd pierwszej instancji przyjął, że ubezpieczonych: R. D., T. C., M. Z., Ł. S. i P. P. łączyły z odwołującą Spółką (...) S.A., w okresach spornych, dwa stosunki prawne. Podstawowy - wynikający z umowy o pracę

i stosunek cywilnoprawny, na podstawie którego zawodnicy otrzymywali stypendia sportowe.

Tym samym, Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw prawnych do wliczenia stypendium sportowego do podstawy wymiaru, od której zależy wysokość składek

na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Stypendium sportowe stanowi podstawę

do ubezpieczenia obowiązkowego tylko wtedy, gdy nie istnieje równocześnie inny tytuł rodzący obowiązek ubezpieczenia. W związku z tym, ubezpieczenie społeczne stypendystów sportowych określono w literaturze mianem subsydiarnego, gdyż zostaje ono wyłączone

przez każdą inną działalność zarobkową ubezpieczonego. Jeżeli zatem stypendysta sportowy posiada jakikolwiek inny tytuł ubezpieczeniowy (np. umowa o pracę, pozarolnicza działalność gospodarcza), to otrzymywane przez niego stypendium sportowe nie będzie wliczane do podstawy wymiaru składek.

Nie ma również podstaw - zdaniem Sądu pierwszej instancji - do wliczenia do podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne kwot wypłaconych ubezpieczonym z tytułu nagród sportowych. Przepis § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne

i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106) wyłącza nagrody otrzymane za wyniki sportowe, wypłacane przez kluby sportowe i polskie związki sportowe, z podstawy wymiaru składek. Na podstawie zeznań świadka A. K. i zeznań przesłuchanych w sprawie ubezpieczonych ustalono, że nagrody sportowcy otrzymywali wyłącznie za wyniki sportowe. Organ rentowy nie wykazał okoliczności przeciwnych. Nie ma podstaw do kwestionowania tych ustaleń i wymagania od odwołującej wykazania dokumentami za co nagrody sportowe

w poszczególnych miesiącach były sportowcom wypłacane. Tym bardziej, że kontrola odbyła się po upływie trzech lat od okresu objętego kontrolą. Sąd ten uznał zatem, że kwoty wypłacone z tytułu nagród sportowych są wyłączone z podstawy wymiaru składek

na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, na podstawie § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.).

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy.

Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, apelujący zarzucił mu:

1. przyjęcie, iż umowa stypendialna zawarta między płatnikiem, a ubezpieczonymi, nie była umową pozorną;
2. naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 963 z późn. zm.) oraz art. 79 ust. 1, art. 81 ust. 1 oraz ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016r., poz. 1793 z późn. zm.), poprzez ich niezastosowanie;
3. naruszenie prawa procesowego art. 233 k.p.c., poprzez dowolne ustalenia faktyczne sprawy, polegające na przyjęciu, iż ubezpieczonych z płatnikiem łączyły dwie umowy - umowa o pracę i umowa stypendialna.

Wskazując na powyższe zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nadto, wniósł o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z normami przypisanymi.

W uzasadnieniu wskazał między innymi, że przedmioty obu umów winny być różne, a wypłacanie różnych kwot za realizację tego samego przedmiotu na rzecz tego samego podmiotu nie może być traktowane inaczej, jak wypłata wynagrodzenia za pracę.

Bez znaczenia prawnego dla sprawy jest również źródło finansowania poszczególnych składników wynagrodzenia. Odnosząc to na grunt niniejszej sprawy, organ rentowy stwierdził, iż nie doszło do takiej sytuacji, gdyż nie można

wskazać jakie obowiązki należały do ubezpieczonych w ramach umów o pracę, a jakie w ramach umów stypendialnych, ubezpieczeni negocjowali jedną stawkę wynagrodzenia netto za profesjonalne uprawianie sportu.

Dalej podniesiono, że z uwagi na fakt, iż ubezpieczeni rozliczani byli z obecności na treningach, udziału w meczach, a także z uwagi na fakt, iż nieobecność w pracy musieli usprawiedliwić bądź zwolnieniem lekarskim, bądź wnioskiem urlopowym, a także obowiązani byli do stosowania się do poleceń swoich przełożonych - kadry szkoleniowej, a nie wskazano co należeć by miało do obowiązków stypendystów - uznać należy, iż umowa stypendialna zawarta została wyłącznie dla obniżenia zobowiązań publicznoprawnych, związanych z obowiązkowymi składkami na ubezpieczenia społeczne - co zresztą wprost przyznała przesłuchiwana w charakterze świadka była prezes płatnika A. S.. Wobec powyższego, w ocenie organu rentowego, spełnione zostały przesłanki do uznania umów stypendialnych za pozorne, w rozumieniu art. 83 k.c.

Apelujący wskazał, że nie można również zgodzić się z argumentacją Sądu wskazującą, iż decydujące znaczenie dla istnienia umowy stypendialnej ma motywacyjny charakter stypendium. Podobny bowiem charakter ma wynagrodzenie, nadto nie można zapominać, iż zawodnicy umawiali się na jedną kwotę wypłaty. Okoliczność wymagania

od zawodników zachowania, czy podnoszenia formy fizycznej, także nie może przesądzać o istnieniu umowy stypendialnej, gdyż podobne oczekiwania stawiane są także pracownikom innych grup zawodowych, a podnoszenie kwalifikacji i dbałość o ich zachowanie

stanowi immanentną cechę stosunku pracy. Podobnie, oczekiwania określonych postaw, czy ograniczenia dietetyczne, dotyczą lekarzy, prawników, czy kierowców samochodów, którzy ewidentnie swoje usługi świadczą w ramach stosunku pracy. Odnosząc się do kwestii związanej z potrącaniem z uzyskiwanego wynagrodzenia kar za bójki na lodowisku, wskazać należy, że przepisy prawa pracy dopuszczają w treści art. 87 § 1 pkt 4 k.p. w związku

z art. 108 § 2 k.p. potrącanie kar za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub przepisów przeciwpożarowych, opuszczenie pracy

bez usprawiedliwienia, stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości lub spożywanie alkoholu w czasie pracy. Wobec czego, i ten argument należy uznać, zdaniem organu rentowego, za chybiony.

W odpowiedzi na powyższą apelację odwołująca się Spółka wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując, że w okresie objętym sporem podstawę wymiaru składek dla ubezpieczonych P. P., M. Z., R. D., T. C.

i Ł. S. stanowił przychód (w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych) z tytułu zatrudnienia na podstawie stosunku pracy

u strony odwołującej (...) S.A. w T., uznał, że apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Wypada zatem przypomnieć, że w zaskarżonych decyzjach organ rentowy ustalił, iż podstawa wymiaru składek, jako przychód ze stosunku pracy, obejmuje w odniesieniu do:

a) P. P. (piłkarza):

- za styczeń 2012 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego i nagrody sportowej,
- za okres od lutego 2012 roku do lipca 2012 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego,

b) M. Z. (piłkarza):

- za okres od stycznia 2012 roku do kwietnia 2012 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego,

c) R. D. (hokeisty):

- za okres od czerwca 2012 roku do maja 2013 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego,

d) T. C. (hokeisty)

- za okres od stycznia 2012 roku do maja 2013 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego,

e) Ł. S. (hokeisty)

- za styczeń 2012 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego,
- za luty 2012 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego i nagrody sportowej,
- za okres od marca 2012 roku do maja 2013 roku - świadczenia z tytułu stypendium sportowego.

Organ rentowy wskazał przy tym, iż strona odwołująca się nie przedłożyła obowiązujących w sezonie 2011/2012:

- regulaminu nagród sportowych,
- regulaminów drużyn,
- regulaminu wynagradzania.

Ponadto, organ rentowy podnosił, iż odwołująca się nie wykazała, że opisane wyżej „nagrody sportowe” zostały wypłacone za „wyniki sportowe”, w rozumieniu przepisu § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Przedstawionych wyżej tez (jasno wyartykułowanych w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji) odwołująca się Spółka skutecznie nie zakwestionowała. Nie wykazała także, iż analizowane „nagrody sportowe” - wbrew wyraźnemu postanowieniu ujętemu w treści powyższego przepisu - wypłacane zostały ze środków budżetowych.

Odnosząc się zaś do zasadniczego tła sprawy, podnieść trzeba, iż w ustawie z dnia 18 stycznia 1996 roku o kulturze fizycznej (jednolity tekst: Dz. U. z 2007r. nr 226, poz. 1675 ze zm., dalej jako ustawa o kulturze fizycznej), częściowo zastąpionej ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o sporcie kwalifikowanym (Dz. U. nr 155, poz. 1298), a następnie ustawą z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie (określającą zasady uprawiania i organizowania sportu), wprowadzono rozróżnienie na zawodników profesjonalnych i amatorów, przy czym zawodnikami profesjonalnymi były osoby uprawiające sport na podstawie umowy o pracę i otrzymujące za to wynagrodzenie, a od 18 grudnia 1999 roku - także na podstawie umowy cywilnoprawnej i otrzymujące za to wynagrodzenie (art. 22 ust. 1 i ust. 2 ustawy o kulturze fizycznej). Podział ten odpowiadał potocznemu rozumieniu zawodników amatorów i zawodników zawodowych. Tak więc, działalność sportowców, w zależności od stopnia ich profesjonalizmu, przyjętej formy współdziałania z klubami sportowymi, a także regulacji stanowionych przez związki sportowe, mogła być oparta na stosunku pracy wynikającym z umowy o pracę zawieranej przez klub z zawodnikiem lub umowie cywilnoprawnej zawieranej przez zawodników. Umową cywilnoprawną, jaka mogła regulować stosunki sportowca z klubem, według przeważających poglądów doktryny

i orzecznictwa, mogła być umowa o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c., skoro przedmiotem umowy miało być wykonanie przez sportowca czynności faktycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2006 roku, IV CK 380/05).

Natomiast dnia 16 października 2010 roku weszła w życie nowa ustawa z 25 czerwca 2010 roku o sporcie, która zastąpiła ustawę o kulturze fizycznej oraz ustawę o sporcie kwalifikowanym.

W ustawie o sporcie odstąpiono od reglamentacji prawnej oraz interwencji organów władzy publicznej, zakładając, że państwo powinno wspierać sport i kulturę fizyczną, powstrzymując się jednocześnie od zbytej ingerencji w formę i treść stosunku prawnego łączącego klub z zawodnikiem.

W związku z powyższym, za prawnie dopuszczalne uznać należy wykorzystywanie w tym celu - tak jak w analizowanym przypadku - umów o pracę. Nie ulega przy tym wątpliwości - najprościej rzecz ujmując - że umowa o pracę jest stosunkiem prawnym o charakterze obligacyjnym, dwustronnie zobowiązującym, gdzie ekwiwalentem pracy jest wypłacane wynagrodzenie.

Strony postępowania zgodne są co do tego, iż w okresie objętym sporem tytułem do ubezpieczenia wymienionych wcześniej zawodników były, zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, umowy o pracę łączące ich z klubem sportowym. Zgodnie zaś z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, będących pracownikami, stanowi przychód, o którym mowa między innymi w art. 4 pkt 9 ustawy, co oznacza przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Przepis art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, odczytywany w związku z art. 11 ust. 1 tej ustawy, za przychody ze stosunku pracy uznaje z kolei wszelkiego rodzaju otrzymane (wypłacone pracownikowi) lub postawione do dyspozycji pracownika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartości otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartości innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

W realiach niniejszego sporu uznać należy, iż wypłacane przez odwołujący się klub sportowy pracownikom (uprawiającym zawodowo piłkę nożną lub hokej na lodzie) „stypendia sportowe” i „nagrody sportowe”, stanowiły w istocie przychody z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Wskazać bowiem trzeba, że pieniądze te wypłacane były przez pracodawcę z własnych środków i wykonywanie właśnie tego zatrudnienia stanowiło podstawę ich wypłaty ubezpieczonym.

Odnosząc się natomiast do tezy, iż ubezpieczeni byli jednocześnie stypendystami sportowymi, trzeba zwrócić uwagę, że ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie, nie zawierają legalnej definicji terminu „stypendium” („stypendium sportowe”). Przytaczając natomiast potoczne rozumienie tego terminu, wskazać należy, iż oznacza on pomoc finansową (przyznawane pieniądze) udzielaną komuś przez państwo lub inny podmiot, na jakiś czas, ze względu na szczególne umiejętności w jakiejś dziedzinie, aby umożliwić dalszy rozwój (por. www.sjp.pl oraz www.wsjp.pl). Opisowanemu przez strony w umowach o pracę świadczeniu określonym przez nich, jako „stypendium sportowe”, nie można nadać takiego charakteru. Było ono ściśle związane z pracowniczym statusem sportowca. Ubezpieczony T. C. w swych wyjaśnieniach podał, że negocjował jedną kwotę obejmującą wynagrodzenie i stypendium. Również ubezpieczony R. D. podał, że negocjowana była sumarycznie kwota za cały kontrakt.

Konkludując, Sąd drugiej instancji uznał, że apelacja jest zasadna i na mocy art. 386

§ 1 k.p.c. orzekł reformatoryjnie, jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu (240 zł x 5) rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w brzmieniu obowiązującym w październiku 2017 roku).

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda
Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR